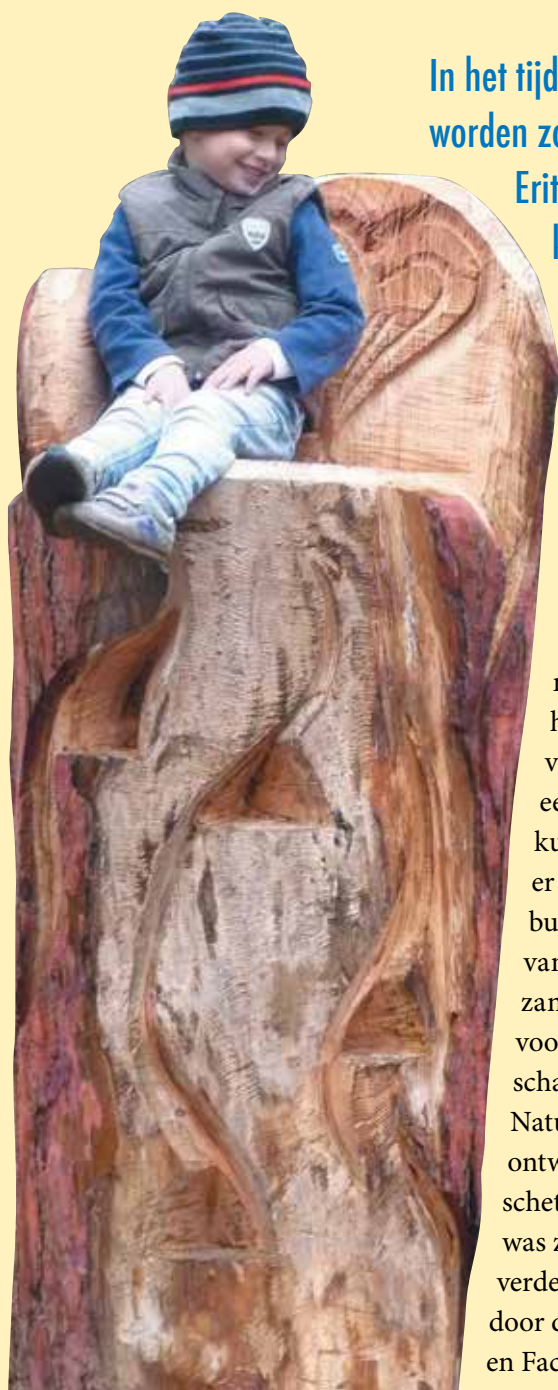

Tekst: Petra Wevers

Foto's: Petra Wevers, Jacqueline Kiwitz,
Sigrun Lobst, van enkele foto's zijn de makers
niet bekend.

Over de gezamenlijke aanleg van een
natuurspeelplek voor vluchtelingkinderen

Er wordt gewerkt in het bos

In het tijdelijke vluchtelingendorp Heumensoord bij Nijmegen worden zo'n 4000 vluchtelingen opgevangen, vooral uit Syrië, Eritrea, Irak en Afghanistan, waaronder ongeveer 350 kinderen. Op het plan om iets voor deze kinderen te doen werd enthousiast gereageerd. In november was het zover, uit heel Nederland kwamen bouwers van natuurspeelplaatsen om samen een prachtige, tijdelijke speelplek te maken.

Het natuurgebied rond Heumensoord is eigendom van Natuurmonumenten. Daar ontstond het idee om iets te doen voor deze kinderen, die een beetje afleiding goed kunnen gebruiken. Wat is er leuker dan een plek om buiten te spelen? Personeel van Natuurmonumenten zamelde geld in, €5000,- voor materialen en gereedschap. Op verzoek van Natuurmonumenten maakte ontwerpster Sigrun Lobst een schetsontwerp. Deze schets was zodanig dat het ontwerp verder ingevuld kon worden door de bouwers. Via mail en Facebook werden de leden

van Wilde Weelde en Springzaad gemobiliseerd. Dat werd een succes, binnen de kortste keren meldden zich tal van professionele helpers aan om één of meer dagen mee te werken. Het sympathieke doel, om iets positiefs juist voor deze doelgroep te doen, sloeg aan. Maar met enthousiaste reacties alleen ben je er niet, het hele proces moet ook gecoördineerd en in goede banen geleid worden. Dat werd een stevige klus voor Sigrun Lobst en Petra Wevers, beiden lid van Springzaad.

Boomstammen en lekkernijen

Als eerste plaatste groenvoorzienier BTL enkele gebruikte maar goede speeltoestellen (een zeskantige schommel, speelheuvel met glijbaan, zandspeelplek en wipkip-

Alles wordt meteen uitgeprobeerd →

↑ Wat gaat er gebeuren?

Het klimparcours wordt door 'de Twee Heren' gebouwd ↑

pen). Zodoende werden de kinderen meteen warm gemaakt. Speel-natuurspecialisten uit het hele land reisden af naar Nijmegen maar ook uit de directe omgeving kwam hulp. Er werden ook gratis slaapplekken, verse soep, lekkernijen voor in de pauzes, zelfs kleding en zandbak-speeltjes aangeboden. Natuurmonumenten leverde boomstammen uit eigen bossen.

Met maar liefst 45 beschikbare vakmensen konden we een planning maken waarbij elke dag een ploeg van 15 mensen aan de slag ging. Aannemersbedrijf André Weijers zorgde voor groot materieel, zandgravers, shovels, vrachtwagens en mankracht voor de bediening ervan! Zij reden af- en aan met vrachtwagens vol speelzand, hout-

De metallofoon, ontworpen door Hans van Dorp, wordt bespeeld →

snippers en stolgrind (een mengsel van zand, grind en leem) en hielpen met het verplaatsen van de dikke boomstammen die Natuurmonumenten had geleverd. In het begin was de samenwerking met BTL die de speeltoestellen hadden geplaatst wat aftastend, gewend als ze zijn om met bestekken en een strakke planning te werken. Onze creatieve en organische manier van werken was even wennen, maar ging al gauw goed. Opvallend was de geweldige betrokkenheid van zeer diverse mensen. Samen werden oplossingen bedacht voor de speelheuvel met kruiptunnel en glijbaan. De banken van boomstammen en zitpalen

werden ter plekke gemaakt door ware boomkunstenaars. Dankzij het schetsontwerp van Sigrun was improviseren mogelijk en kwam de zitgelegenheid precies op de plek met de meeste zon. Al doende ontstond er steeds meer moois, een getopte boom transformeerde tot een prachtige totempaal. Mooie gefreesde boomstammen met afbeeldingen van zon, maan en sterren, waren bedoeld voor het infobord. Het logo van Springzaad verscheen uitgefreesd in een boom.

Vol belangstelling

Al snel kwamen de eerste nieuwsgierige bewoners van het vluchtelin-

gendorp een kijkje nemen. De een probeerde voorzichtig een gesprekje aan te knopen, de ander pakte een spade en begon stevig mee te graven. Donkerbruine kinderoogen volgden met verbazing de werkzaamheden. Machines, van de grote shovels tot de kettingzagen van de boomkunstenaars waren reuze interessant. Ook hielpen ze graag mee met takken sjouwen en gaten graven. Een paar meisjes probeerden voorzichtig hun eerste keurige Nederlandse zinnnetjes: “Hoe maakt u het, mijn naam is...” Ook lieten ze trots horen hoe ver ze al in het Nederlands konden tellen.

Only eat and sleep

Het contact met de vluchtelingen maakte dit project heel bijzonder, de problematiek krijgt een gezicht. Met de een loopt het contact natuurlijk makkelijker dan met de ander. Al tijdens een van de eerste dagen werd een tolk gevonden: Yasser, een Syrische ICT student, hij is nog steeds onze contactpersoon. Het leven in het vluchtelingendorp is saai, ons werk is een verzetje, zoals voor de Syrische Ibrahim, die vrijwel elke dag om 9.00 uur present was. Hij vertelde over de schapenboerderij die hij achter moest laten en inmiddels verbrand is. Hoe hij de verant-

Ibrahim aan het werk in geleende veiligheidskleding

woordelijkheid kreeg over zijn jongere broertje en over zijn ouders die hem geld gaven om te kunnen vluchten. Tijdens een radio-opname ter plekke vertelt hij over de situatie op Heumensoord: only eat and sleep, only eat and sleep. Ibrahim wilde graag met de kettingzaag aan de slag, daarmee werkte hij op zijn boerderij ook. Helaas, dit is Nederland met z'n verplichte veiligheidskleding, helm, bril, werkhandschoenen en oordoppen. Het probleem werd prachtig opgelost. Eén van de vrijwilligers stelde zijn werkbroek ter beschikking, een ander leende hem de overige veiligheidsmaterialen. Je had het gezicht van Ibrahim moeten zien veranderen!

Een spelletje 'takkentoren' tijdens de opening

“Wij werden helemaal ondergedompeld in een warme golf van belangstelling, kinderen van alle leeftijden zijn gretig naar speelse persoonlijke ontmoetingen. We hopen dat ons project veel navolging vindt bij andere asielzoekerscentra in Nederland!”

Tussendoor is er tijd voor sociaal contact

Anneke Rodenburg heeft het fietsparcours uitgezet en test het met de kinderen

Jan de Vries versleeft boomstammen

Wonderlijke klanken in het bos

Hans van Dorp legde de 'metal-fofoon' aan, een slaginstrument van boomstammen. Samen met de boomspecialisten en enkele vluchtelingen werden gaten gegraven. In 24 dikke boomstammen werden klankkasten gefreesd. Vervolgens werden de palen rechtop in de gaten gezet en op de klankkasten werden metalen staven geschroefd. In twee dagen tijd was dit reusachtige muziekinstrument klaar. Van 'vader Jacob' tot klassieke muziekstukken, alles kan er op gespeeld worden. Wat een wonder dat een boomstam en een eenvoudige metalen staaf zulke prachtige klanken in het bos kunnen laten klinken! Muziek brengt mensen bij elkaar, het is een uniek element voor deze locatie geworden!

Verdwenen pollepels

We waren natuurlijk reuze benieuwd naar de wijze waarop de kinderen de speelplek in gebruik zouden nemen. Ze komen immers uit een andere cultuur en veelal ook uit een oorlogssituatie. En dan hier in Nederland: in een druipnat herfstbos, vlak onder Nijmegen, een natuurspeelplaats! De kinderen bleken inderdaad anders te spelen

dan we verwachtten. De boomhuttenspeelplek werd nauwelijks gebruikt, terwijl de schommels, wipkippen en het fietscrossbaantje juist aanspraken. De zandspeelplek werd in eerste instantie ook niet veel gebruikt. In het begin legden we oude pollepels, pannen en wat oude zandbakspulletjes neer. Tot onze verbazing werd er niet mee gespeeld maar verdwenen ze snel richting tentenkamp. Ze werden liever gebruikt om zelf melk op te kunnen warmen. Eigenlijk wel begrijpelijk in een situatie waarin mensen niets hebben, maar we hadden er even niet op gerekend. Tijdens de opening hebben we samen met de kinderen zandkastelen gebouwd, zo ontdekken ze langzaam maar zeker de mogelijkheden van een paar kub zand.

Steeds beter contact

Het was een prachtig project, fijn om mee te maken. We hebben

er ook veel van geleerd. Allereerst de enorme inzet van alle medewerkers, heel diverse mensen die met elkaars verschillende manieren van werken in aanraking kwamen. Dat was natuurlijk even wennen, maar het liep fantastisch.

Ook de communicatie met het COA (tevens beheerder van het centrum) was in het begin zoeken. Net de week voorafgaand aan ons project waren de aanslagen in Parijs. De bewaking was streng, elke dag andere bedrijven en vrijwilligers die aan de slag gaan, dat was even wennen voor de bewakers. Hoewel de speelplek net buiten het hek ligt,

maakten we wel gebruik

van voorzieningen

op het terrein

zelf. Gelukkig

werd men

steeds

toegeeflijker en

uiteindelijk

haast

een collega!

Op 13 december

werd de

speelplaats feestelijk

geopend, met een spel-

middag waarbij werkers, buurtbe-

Paul Paardekooper aan het zagen

Yasser en Ibrahim bij het informatiebord, tijdens de opening

woners, vluchtelingen en natuurlijk kinderen, veel kinderen aanwezig waren. Ook diverse COA-medewerkers kwamen, op hun vrije dag, een kijkje nemen.

Leuke dingen

Rondom het werk gebeurden allerlei leuke dingen. Een auto vol met kleding, speelgoed maar ook wol om te handwerken. Ibrahim heeft afspraken gemaakt met de plaatselijke boomverzorger en de beheerder van het terrein om waar nodig te helpen met terreinwerkzaamheden. Onze tolk Yasser heeft zijn weg al

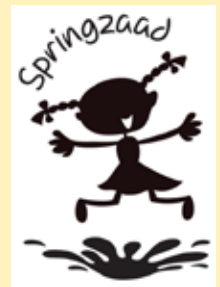
gevonden naar de Radboud Universiteit in Nijmegen. De kinderen van de opvang gingen op 11 januari voor het eerst naar school, daarmee komt er weer regelmaat. Scouting, die meehielp tijdens de opening, gaat wekelijks bij de natuurspeelplek activiteiten aanbieden. De speelplek ligt buiten het terrein van de opvang, kinderen uit de buurt zijn ook van harte welkom en lijken de weg al aardig gevonden te hebben. De naaste burens en wijkbewoners hebben het vrijwilligerspunt van COA gevonden, het activiteitenprogramma komt op gang.

Hopelijk komen de bewoners van Heumensoord zo de winter “warmpjes” door en wordt er straks een goede andere plek voor de vluchtelingen gevonden. In de zomer moet het tentenkamp weer weg zijn, dan bivakkeren de militairen die met de Nijmeegse Vierdaagse meelopen hier weer. De speelplek is tijdelijk, dat was vooraf bekend. Al hopen we ...

Petra Wevers (www.krachtigbuiten.nl) is zzp'er, houdt zich bezig met speelnatuur en is regioconsulent West-Brabant van Springzaad.

De meeste medewerkers aan dit project zijn aangesloten bij Wilde Weelde (Vakgroep natuurrijke omgeving) en Springzaad (Meer ruimte voor natuur en kinderen).

Meer informatie:
www.wildeweelde.nl
www.springzaad.nl

Na een aarzeland begin werd de zandspeelplek een groot succes

